

**Міністерство освіти і науки України**  
**Мукачівський державний університет**  
**Кафедра теорії та методики початкової освіти**



## **ЦІКАВІ ЗАВДАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

**(ПРАКТИКУМ)**

для студентів денної та заочної форми навчання  
напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта»

Мукачево 2017

МДУ 2017

УДК 373.3.016:811.161.2(076)

Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною  
радою Мукачівського державного університету  
протокол № \_\_ від \_\_\_\_\_ 2017 р.  
розглянуто та схвалено на засіданні кафедри теорії та методики  
початкової освіти  
протокол № \_\_ від \_\_\_\_\_ 2017 р.

#### **Укладач**

**Лавренова М.В.** – к.пед.н., доцент кафедри теорії та методики початкової  
освіти МДУ

#### **Рецензент**

**Фенцик О.М.** – к.пед.н., доцент кафедри педагогіки дошкільної та  
початкової освіти МДУ

Ц

Цікаві завдання на уроках української мови для учнів початкової школи  
(практикум) для студентів денної та заочної форми навчання напряму  
підготовки 6.010102 «Початкова освіта» / укладач М.В.Лавренова. –  
Мукачево: МДУ, 2017. – 29 с.

У посібнику представлена низка вправ з метою вивчення морфемної  
будови слова та підвищення рівня граматичних умінь і навичок  
молодших школярів на уроках української мови в початковій школі. Є  
завдання для індивідуального і фронтального опитувань, зразки бесід при  
вивченні нового матеріалу, а також презентації при вивченні теми «Будова  
слова».

Для студентів спеціальності «Початкова освіта», викладачів вищих  
навчальних закладів та вчителів початкових класів.

© МДУ

©Лавренова М.В., 2017

## ЗМІСТ

Передмова	4
Програмові вимоги з розділу «Будова слова», аналіз змісту матеріалу підручників	6
Методика вивчення морфемної будови слова в початкових класах	10
Цікаві завдання вивчення морфемної будови слова у початкових класах	14
Список використаних джерел	26

## ПЕРЕДМОВА

Одним із поширених видів роботи з морфології на уроках української мови у початкових класах є визначення значущих частин слова, добір однокорених слів.

Для збагачення і розширення активного словника учнів молодших класів великі можливості дає робота, спрямована на вироблення уміння добирати споріднені слова. Виконання пропедевтичних вправ на вироблення уміння добирати споріднені слова («слова-родичі» ) і виділяти в них частину, яка їх «ріднить», готує учнів до свідомої роботи над темою «Будова слова» у 2-4 класах, розвиває інтерес до уроків, спонукає до навчально-пізнавальної діяльності, викликає бажання вивчати рідну мову.

Вивчення будови слів сприяє засвоєнню орфографії. З будовою слова учні знайомляться в початкових класах, виконують вправи здебільшого на добирання та утворення однокорених слів за допомогою суфіксів та префіксів, одночасно засвоюють правопис префіксів та суфіксів, роблять звуко-буквений аналіз слів, поділяють їх для переносу з рядка в рядок.

На уроках української мови в початкових класах систематично проводиться робота над засвоєнням будови слова під час вивчення частин мови, зокрема, при розгляді таких питань, як зміна голосних і приголосних у корені слів, правопис відмінкових та особових закінчень. У зв'язку з цим треба більше вправ виконувати з словотвору та словозміни.

Для успішного виконання учнями всіх завдань з теми «Будова слова» вчитель повинен добирати такі методи й прийоми, які сприятимуть розвитку самостійної та творчої активності учнів, зокрема:

- спостереження учнів за словотворчими явищами;
- самостійна робота аналітичного та синтетичного характеру;

- введення похідної лексики в синтаксичні конструкції та зв'язні висловлювання;
- вправи на порівняння, зіставлення, узагальнення та інші розумові операції.

М.Вашуленко рекомендує на уроках української мови у початкових класах «виконувати елементи словотворчого розбору похідних слів та виробляти вміння добирати спільноморфемні слова». Він радить учителям початкових класів систематично практикувати найрізноманітніші завдання, а саме:

- спостереження за парами спільнокорених слів та їх рядами;
- зіставлення і виявлення спільного в значенні і структурі спільно афіксальних слів (з однаковими префіксами чи суфіксами);
- самостійне групування спільнокорених слів;
- побудова схем утворених спільнокорених слів.

Таким чином, вправи мають бути різні за видами, забезпечувати усвідомлення правила, розвивати мовлення молодших школярів, удосконалювати зорово- графічну пам'ять.

## **Програмові вимоги з розділу «Будова слова», аналіз змісту матеріалу підручників**

Будова слова – розділ мовознавства, в якому розглядаються значущі частини слова, відношення між спільнокореневими словами.

Програма з української мови для початкових класів передбачає вивчення важливого розділу «Будова слова». У другому класі на тему «Корінь слова. Спільнокореневі слова» відводиться 9 годин, протягом яких учні спостерігають за значенням спільнокореневих слів; виділяють корені в поданих словах; добирають спільнокореневі слова з найуживанішими в мовленні школярів коренями; складають речення зі спільнокореневими словами з метою усвідомлення значення кореня; спостерігають за словами з омонімічними коренями, вчать правильно вимовляти й писати слова з ненаголошеними [е], [и] в корені слова [17].

У третьому класі на вивчення розділу «Будова слова» автори програми відводять 30 години. На цьому етапі навчання учні поглиблюють свої знання про закінчення й основу слова; вивчають роль закінчення як частини слова, за допомогою якої замінюється форма слова (на прикладах різних частин мови); закінчення як засіб зв'язку слів у реченні; визначають закінчення способом змінювання слів за питаннями; дізнаються, що частинами основи є корінь, префікс, суфікс [17].

Згідно з програмою, у 3 класі учні спостерігають за чергуванням голосних [о], [е] з [і] та приголосних [г], [к], [х] → [ж], [ч], [ш] → [з'], [ц'], [с'] у коренях слів; вивчають вимову та правопис слів з ненаголошеними [е], [и] в корені слова, які перевіряються наголосом, та вимову і правопис слів з ненаголошеними [е], [и] в корені слова, що не перевіряються наголосом. У цей час проводиться робота з орфографічним словником.

Третьюокласники опрацьовують вимову і правопис слів з дзвінкими приголосними в кінці та середині слів перед глухими, правило перевірки правопису слів типу просьба, боротьба, кігті, нігті, що піддаються асиміляції (про[з']ба, моло[д']ба, кі[x]ті, ні[x]ті).

Учні спостерігають за словотворчою роллю префіксів; творенням слів з найуживанішими префіксами, складають з ними словосполучення і речення; з'ясовують значення слів з різними префіксами; префікси, співзвучні з прийменниками (спостерігають за звучанням і написанням), вивчають правопис префіксів роз-, без- і з- (с-). Спостерігають за збігом однакових приголосних звуків на межі префікса і кореня (беззубий, беззвучний, беззмістовний, роззуватись, роззиратись), за значенням слів з різними префіксами (у словосполученнях, реченнях, текстах). Діти також засвоюють правила написання апострофа після префіксів перед я, ю, є, ї; переносу слів з префіксами; спостерігають за роллю суфіксів на прикладі спільнокореневих слів, які належать до однієї і тієї самої частини мови (ручкаа, рученька, ручище) [17].

У третьому класі учні практично знайомляться із суфіксом. Спостерігають за роллю суфіксів на прикладі спільнокореневих слів, які належать до тієї самої частини мови. Практикують творення слів з найуживанішими суфіксами, уведення їх у речення й текст; спостерігають за збігом однакових приголосних на межі кореня й суфікса (сонний, денний, осінній); вчать ділити такі слова для переносу. Спостерігають за значенням слів із суфіксами (у реченнях, текстах) [17].

Хоча в 4 класі учні не вивчають окремого розділу «Будоваа слова», однак у ході опрацьовання частин мови відомості, здобуті ними в попередніх класах зі згаданих розділів, стають предметом удосконалення, узагальнення й закріплення знань і вмінь учнів про морфемну будову слова, розрізнення слів, що належать до гнізда

спільнокореневих, і форм ідного з тих слів – на новому мовному й мовленнєвому матеріалі [17].

Відомо, що основу підручників для учнів початкової школи покладено схему, за якою весь навчальний матеріал розміщено в параграфах. У кожному з них наявні теоретичні відомості з певної мовної теми, зв'язні тексти й завдання щодо їх відтворення й аналізу. Найважливіший матеріал проілюстрований схемами і таблицями (наприклад, схема порядку усного розбору слів за будовою, таблиця парних дзвінких і глухих приголосних), відповідно структурований і оформлений шрифтами.

Другокласники опановують українську мову за підручником «Українська мова» (автори: М. Вашуленко, М.Захарійчук та ін.) [4, 8]. Загальне ознайомлення молодших школярів із початковими відомостями про споріднені слова й корінь слова передбачено здійснити в розділі «Слово». Навчальний матеріал з теми «Споріднені слова» має яскраво виражений практичний характер. Під час його опрацювання основне завдання вчителя – привернути увагу учнів до лексичної спорідненості слів, що належать до різних частин мови, за зразками (практично) навчити виконувати елементарні вправи на творення слів, спостерігаючи при цьому за змінами в їх лексичному значенні.

У підручниках для 3 класу [5, 9] відомості про морфемну будову слова не включено до розділу «Слово», а виокремлено в окремий розділ «Будова слова». На цьому етапі в учнів формуються поняття про значущі частини слова (основа слова, корінь, префікс, суфікс і закінчення); третьокласники усвідомлюють функцію кожної з них і практично ознайомлюються зі способами морфологічного словотворення. Пояснюючи лексичне значення похідних слів, що належать до різних частин мови, діти не лише поглиблюють свої знання з лексикології, а й оволодівають навичками морфемного аналізу. Такий підхід сприяє



збагаченню й активізації словникового запасу школярів, виробленню в них умінь пояснювати значення утворених слів і правильно їх писати.

Підручники з української мови для четвертого класу не містять теоретичного матеріалу про морфемний склад слова та способи творення слів. На цьому етапі учні опрацьовують правила написання відмінкових закінчень і прикметників на -ськ-, -зьк-, -цьк-, а також ознайомлюються з їх вимовою. Учні 4 класу паралельно закріплюють і поглиблюють знання з морфеміки, удосконалюють вміння членувати слова на значущі частини [6, 10].

Отже, опановуючи розділ «Будова слова», учні початкових класів одержують практичне уявлення про основу й закінчення, навчаються виділяти в основі корінь, суфікс, префікс. Молодші школярі також спостерігають за роллю суфіксів і префіксів у творенні нових слів, дізнаються про джерело поповнення нашої мови новими словами.

Проаналізовані підручники з української мови для початкової школи дозволяють організувати пізнавальну діяльність учнів, систематизувати знання, сформувані мовні вміння й навички, розвинути мовлення дітей. На наш погляд, методичний апарат чинних підручників сприяє особистісній орієнтованості навчально-виховного процесу, міцному засвоєнню учнями знань з морфеміки. Поданий у підручниках теоретичний і дидактичний матеріал з розділу «Будова слова» є важливим чинником розв'язання всього комплексу навчально-розвивальних завдань щодо його опрацювання.

## **Методика вивчення морфемної будови слова в початкових класах**

Вивчення розділу «Будова слова» має важливе значення в розвитку дітей. Ознайомлення молодших школярів із морфемною будовою слова розкриває широкі можливості для постійного розширення й уточнення мовлення учнів, оволодіння ними одним зі способів розкриття лексичного значення слова.

Важливе місце в чинних програмах з української мови для 1– 4-х класів відводиться вивченню молодшими школярами морфемної структури слова та елементів словотвору. Засвоєння цього матеріалу необхідне для збагачення учнів сумою знань про мову, для осмислення ними закономірностей правопису, а також розвитку логічного мислення і мовлення школярів. Засвоєння теми «Будова слова» впливає на виховання інтересу до уроків мови, на розвиток лінгвістичних здібностей учнів.

Отже, завдання вивчення морфемної будови слова в початкових класах можна значити так:

1. Оволодіння одним із важливих засобів розкриття лексичного значення слова.
2. Оволодіння на практичному рівні елементарними знаннями морфемного способу словотворення (без уживання термінів) як джерела поповнення мови новими словам
3. Ознайомлення з основами словотворення як джерелом збагачення знань школярів про навколишній світ.
4. Засвоєння понять: основа, закінчення, корінь, суфікс, префікс, усвідомлення їхньої ролі у формуванні точності мовлення.
5. Формування орфографічних дій.
6. Розвиток розумових здібностей, зокрема для формування специфічних розумових дій: уміння абстрагувати семантичне

значення кореня та інших морфем, вміння порівнювати слова тощо [1].

Вивчення теми «Будова слова» здійснюється в певній системі, яка охоплює логічну послідовність вивчення матеріалу, зумовлену конкретною навчально-виховною метою й особливостями її реалізації.

У системі вивчення морфемної будови слова виділяють три етапи, які відрізняються за змістом, завданнями, методичними прийомами і дидактичним матеріалом:

1. пропедевтичний (підготовчий);
2. основний;
3. закріплення й поглиблення знань [1, 28].

Продевтичний етап розпочинається ще в 1 класі під час навчання грамоти. Саме в цей час слід ознайомити учнів зі словом як лексичною одиницею мови, звертати увагу дітей на значимі частини слова, на споріднені слова, засоби словотворення (звичайно, без уживання термінів і повідомлення теоретичних відомостей) [1].

Основний етап ознайомлення зі смисловими частинами слова ропочинається в 2 класі і продовжується в 3 класі. Тут відбувається ознайомлення з особливостями споріднених слів, специфікою й роллю кожної морфемі, формуються вміння користуватися спільнокореневими словами під час продукування власних висловлювань, удосконалюються орфографічні вміння [1].

У цей час учні повинні дізнатися про те, що існують слова, які мають спільну за значенням частину (корінь), усвідомити роль таких частин слова, як префікс та суфікс (вони використовуються для творення нових слів), уміти конструювати похідні слова за допомогою певних словотвірних засобів та доречно вживати такі слова у своєму мовленні.

Заключний етап, або етап закріплення й удосконалення знань, припадає на 4 клас. Саме тут у зв'язку з вивченням різних частин мови

поглиблюються знання про морфемний склад слова, формуються навички правопису відмінкових закінчень іменників і прикметників, особових закінчень дієслів. В учнів формуються вміння конструювати морфемним способом слова різних частин мови, визначати семантику найпоширеніших словотвірних засобів, тлумачити похідні слова, доречно вживати в мовленні лексичні одиниці з похідною основою [1].

На всіх етапах передбачається систематична робота над лексичним значенням слів, доречністю їх використання в усному і писемному мовленні.

Сучасна методика роботи над розділом «Будова слова» розроблена з урахуванням лінгвістичної суті словотвірних явищ української мови, вікових особливостей молодших школярів, а також найважливіших дидактичних принципів.

Учнів початкових класів практично ознайомлюють з поняттям граматичним поняттям морфем: основа слова та закінчення, корінь, суфікс, префікс.

### **Розбір слова за будовою**

За характером застосування на уроці він може бути навчальним і контрольним; за обсягом – повним і частковим; за формою усним і письмовим; за змістом морфологічним та синтаксичним. Важливою умовою успішного проведення всіх видів граматичного розбору є доказ, мотивування, дотримання певної послідовності.

Порядок аналізу слова за будовою:

1. Змінити слово за питаннями і виділити закінчення.
2. Назвати основу слова.
3. Дібрати до слова два-три споріднені та визначити корінь.
4. Визначити префікс (якщо є).
5. Визначити суфікс (якщо є).

Зразок усного розбору слова за будовою.

У слові *розписка* закінчення *-а*, основа – *розписк-*, бо воно змінюється так: *розписка, розписки, розписку, розпискою*. Корінь – *пис-*, бо такий самий корінь у спільнокореневих словах – *писати, записати*.

Префікс *роз-*, суфікс *-к-*.

Зразок письмового розбору слова за будовою.

*Розписк*а*маленьк*ий.

**Цікаві завдання вивчення морфемної будови слова у початкових класах**

**Гра-повторялочка «Мозковий штурм»**

- Яка частина слова називається коренем?
- Яка частина слова називається префіксом?
- Що потрібно зробити, щоб визначити префікс?
- Яка частина слова називається суфіксом?
- Де у слові знаходиться суфікс?

**Варіант 2**

**«Мозковий штурм»**

Прочитайте пари слів.

- Подумайте, які з них є спорідненими.

Син-синок, вода – водичка, літати – літак, вечір – вечірній,  
гора – горіти.

- Чому пара слів «гора – горіти» не є спорідненими?

**Гра «Складалочка»**

*Потрібно доповнити рядки словами з суфіксом –ар, -яр.*

Прочитайте слово Буквар,	Опустився в шахту -ар,
В кінці слова живе -ар,	А тепер він хто? ... (шахтар).
Якщо казки пише -ар,	Ще й на кобзі грає -ар,
Його звать усі ... (казкар).	Люди звать його ... (кобзар).
Коли байки пише -ар,	Є слова: бджоляр, човняр,
Тоді звать його ... (байкар).	І весляр, і ковзаняр,
На воротах стоїть -ар,	Муляр, малаяр і школяр –
Тоді він? ... (воротар).	Ось, які слова чудові

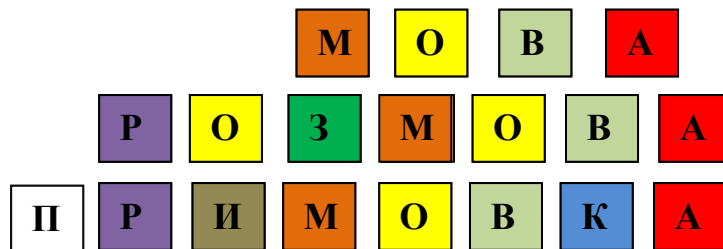
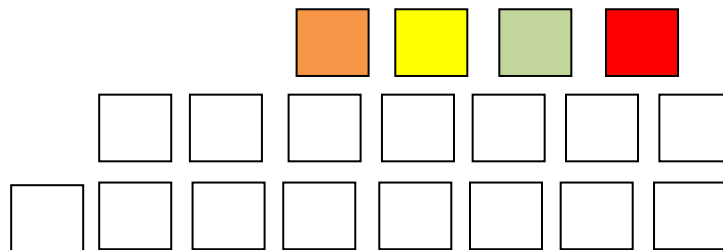
Є у нашій рідній мові.

Потрібно доповнити рядки словами з суфіксом –ник.

Жив – був хлопчик-чарівник,  
 Називали його -ник,  
 Із простих звичайних слів  
 Ник утворював майстрів.  
 Зупинився в лісі -ник,  
 І з'явився там ... (лісник).

А в садочок прийшов -ник,  
 Там з'явився ... (садівник).  
 Є двірник, є будівник,  
 Пасічник і комірник.  
 Ці слова творити звик  
 Чарівник, що зветься (-ник).

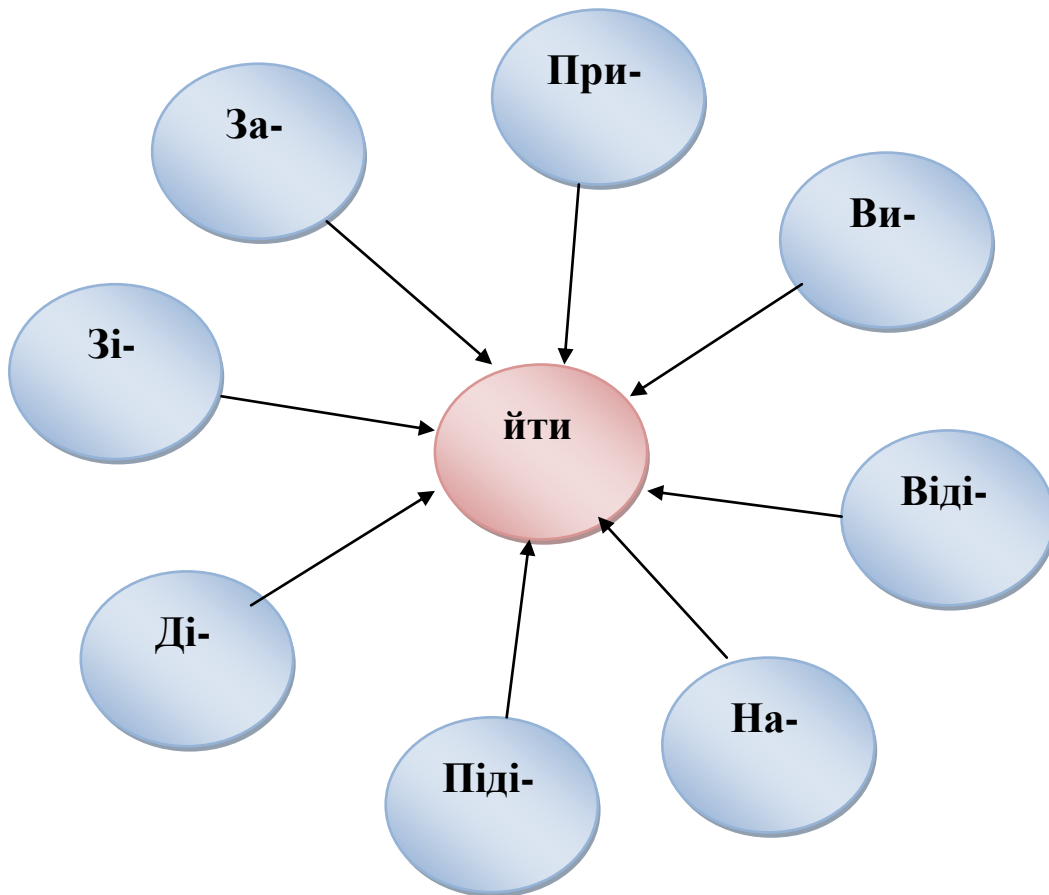
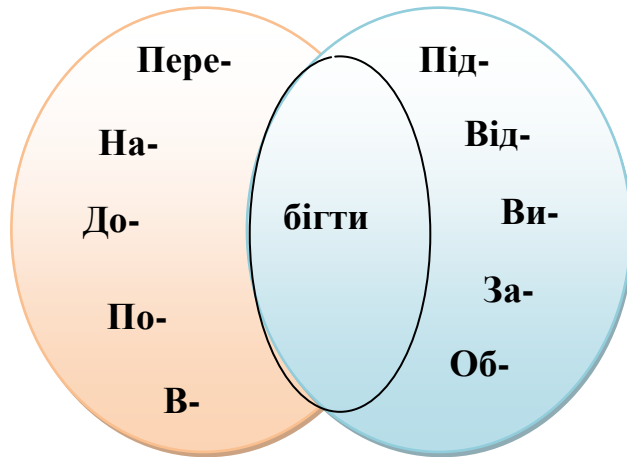
### Розшифруй «заховані слова»



### Гра «Визначай корінь слова усвідомлено»

Син	Сова	Літак
синочок	совеня	літо
синій	совок	літати
синівський	совиний	приліт

## Гра «Чарівні кола»





### Гра «Знайди зайве слово»

Визначити слова, які не є спорідненим з іншими	
Мова	Хліб
Примовляти	Хлібчик
Мовчанка	Хлібороб
Розмова	Хлібина
Скоромовка	Хлівець

### Гра «Спіймай зайве слово»

(проводиться усно, у швидкому темпі)

Хід гри: вчитель промовляє групи слів, серед яких одне слово не спорідненим з іншими. Учні повинні на слух визначити і назвати його.

- а) ліс, праліс, лісник, лисичка, лісовий;
- б) село;, селяни, сільський, сіль.
- в) Запоріжжя, запорошений, запорізький, запорізькі пороги.

### Гра «Добери споріднене слово»

*Учні виконують письмо, з коментуванням.*

- Зима ... який?
- Весна ... що?
- Дитина... який?
- Радість ... що робити?
- Україна ... який?

*(Учні мають написати відповідно слова: зимовий, веснянка, дитячий, радіти, український).*

## Доміно

Безголосся	Приголосний
Головувати	Голосочок
Голосно	Головонька
Головний	Голосувати
Головешка	Голосистий

## Гра «Будівельник»



## Гра «Вірю – не вірю»

Гру можна проводити на будь-якому етапі уроку. Кожне питання починається словами: «Чи вірите ви, що...».

Учні повинні погодитися з цим твердженням або ні.

Чи вірите ви, що основа слова – це частина слова із закінченням?

Чи вірите ви, що для того щоб знайти закінчення треба змінити слово?

Чи вірите ви, що закінчення – це змінна частина слова?

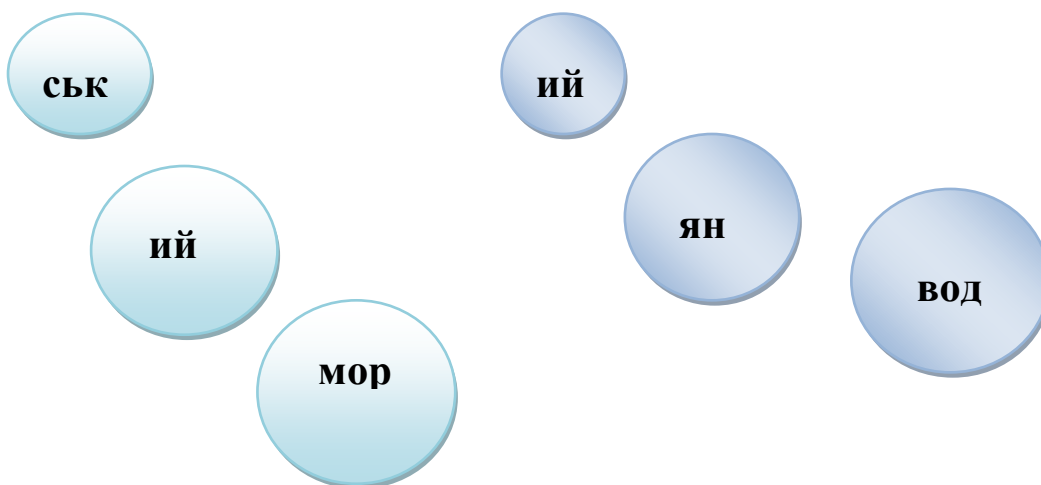
Чи вірите ви, що корінь слова – це спільна частина спільнокореневих слів?

Чи вірите ви, що префікс – це частина слова, яка стоїть після кореня і перед закінченням.

Чи вірите ви, що за допомогою кореня утворюються нові слова?

### Гра «Зліпи сніговика»

Групова форма роботи – трійка (скласти слово, розібрати за будовою).



### Гра «Склади пазли»

Колективна робота

До поданих слів дібрати спільнокореневі назви дій та ознак.

Що?

Який?

Що робити?

**Риба**

**рибний**

**рибалити**

**Розум**

**розумни**

**розуміти**

**Лінь**

**лінивий**

**лінитись**

### Гра «Спільне-відмінне»

Прочитайте слова та скажіть, що їх об'єднує і чим вони відрізняються.

Сад, садовий, садити.

*Спільне – споріднені з коренем: сад.*

*Відмінне – належать до різних частин мови.*

Голуб, голубка, голка, голубятко.

Море, морелі, морська, моряк.

## Шаради

Префікс від слова підніс, корінь від слова вода, суфікс від слова грибний, закінчення від слова білий (*Підводний*).

Префікс від слова залити, корінь від слова писати, суфікс від слова залізний, закінчення від слова зелена (*Записна*).

Префікс від слова проніс, корінь від слова лісник, суфікс від слова дубок (*Пролісок*).

Префікс від слова повів, корінь від слова їздити, суфікс від слова вушко, закінчення від слова рука (*Поїздка*).

Префікс від слова політ, корінь від слова садок, суфікс і закінчення від слова рибка (*Посадка*).

Префікс від слова поїзд, корінь від слова радити, суфікс від слова лісник (*Порадник*).

Префікс від слова приїзд, корінь від слова казати, суфікс і закінчення від слова ніжка (*Приказка*).

Префікс від слова вихід, корінь від слова лазити, суфікс і закінчення від слова кізка (*Вилазка*).

## Гра «Потяг»

Доповніть ряд спільнокореневих слів. Спишіть. Позначте корінь. Визначте частину мови.

Ліс, лісник, ..., .., .., ... .

Школяр, школярка, ..., .., ... .

Рибонока, рибний, ..., .., ... .

## Гра «Знайди помилку»

Спишіть спільнокореневі слова, вилучивши зайве. Підкресліть корінь.

Зоря, зоряниця, зорати, зорепад.

Курка, курочка, куртка, курчата.

## Гра «Футбол»

«Зберіть» частини спільнокореневих слів, запишіть.

Яке слово однозвучне? Чому? Визначте частини мови.



## Гра «Знайди пару»

Спишіть текст. Підкресліть спільнокореневі слова. Позначте корінь.

Ніч. Місяць став яскравим. Темрява була густою, як запашний шоколад. Мама почали вкладати в ліжка своїх дитинчат. Мама мимка поцілувала мишенятка. Мама вовчиця накрила вовченятко. Мама слониха пргилубила слоненятко. Мама зайчиха пригорнула зайченятко.

## Гра «Третій зайвий»





Гра «Добери префікс»



Гра «Знайди іграшку»





## Гра «Визнач корінь слова»

ГУСКА

ГУСАК

ГУСЕНЯ

ГУСОЧКА



ГРИБ

ГРИБНИЙ

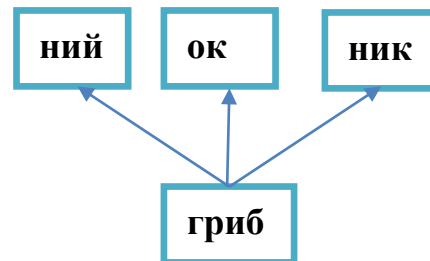
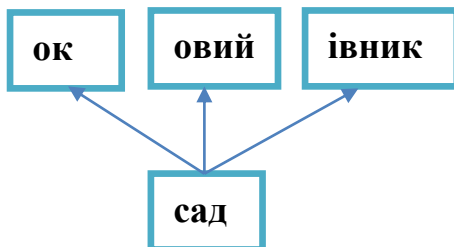
ГРИБНИК

ГРИБОЧОК



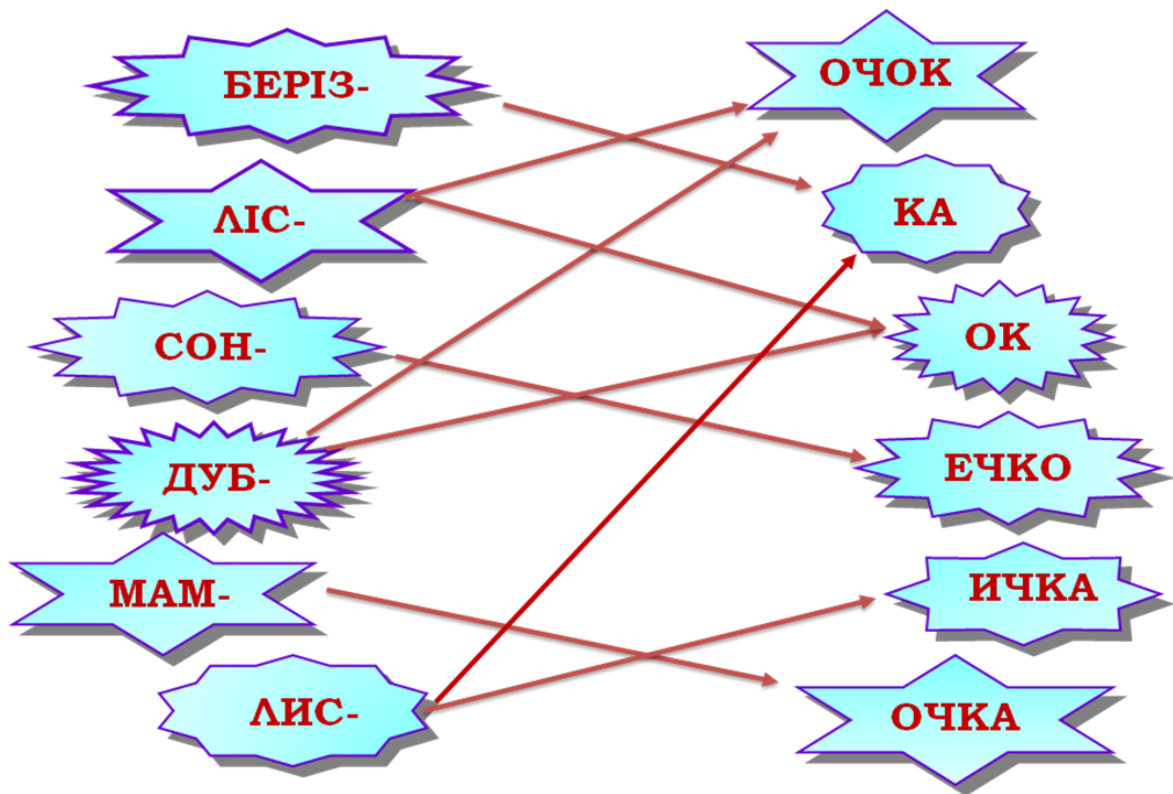
## Гра «Заморочки з бочки»

«Зберіть» і запишіть слова.



- Позначте корінь слова. Серед спільнокореневих слів підкресліть слова, які відповідають на типання хто?
- Підкресліть слова, які відповідають на питання який?

### Гра «Нове слово»



### Гра «Виграєш, якщо знаєш?»

**Запишіть споріднені слова і позначте в них корінь.**

Лис, лисиця, лиска, лисеня, лисячий;  
трава, травичка, трав'яний, травень;  
береза, березовий, березень.

### Гра «Влучи в ціль»





## Гра «Науважніші»

Послухайте вірш. Позначте у виділених словах закінчення й основу.

Веселий домисько городом пробіг,  
Полив нам капусту, картоплю і біб,  
А щу помідори, петрушку і кріп.

Оксана Крютюк

## Гра «Плутанина»

Складіть і запишіть словосполучення, змінюючи закінчення слів у дужках.

Берегти (книга) \_\_\_\_\_

Малювати (картина) \_\_\_\_\_

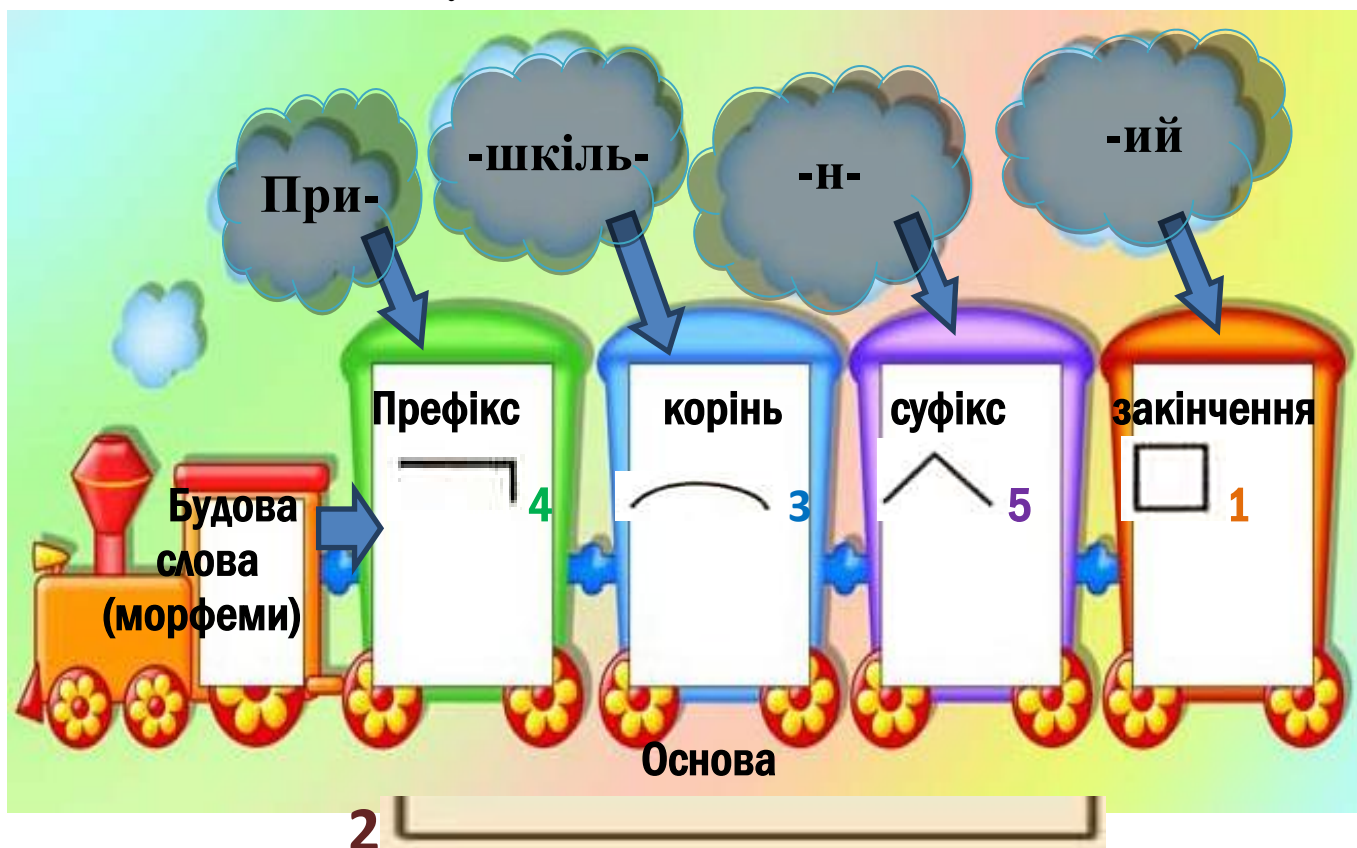
Допомагати (бабуся) \_\_\_\_\_

Захоплюватися (музика) \_\_\_\_\_

Розповідати (подруга) \_\_\_\_\_

Займатися (спорт) \_\_\_\_\_

Розгляньте схему і скажіть, з яких частин може складатись слово



## Список використаних джерел

1. Вашуленко М. Методика навчання української мови в поатковій школі: навч.-метод. посіб. / За наук.ред.М.С.Вашуленка. – К.:, 2010. – 364с.
2. Вашуленко М.С. Методика навчання української мови: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів// За наук. редакцією дійсного члена АПН України М.С. Вашуленка. – К.:Літера ЛТД, 2010. – 364 с.
3. Вашуленко М.С. Українська мова і мовлення в початковій школі: Метод. посіб. /М.С.Вашуленко – К.: Освіта, 2006. – 268 с.
4. Вашуленко М.С. Українська мова: підруч. для 2 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням українською мовою / М. С. Вашуленко, С.Г.Дубовик. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. – 160 с.
5. Вашуленко М.С. Українська мова: підруч. для 3 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням українською мовою / М. С. Вашуленко, О.І.Мельничайко, Н.А.Васильківська Н.А. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2012. – 165 с.
6. Вашуленко М.С. Українська мова: підруч. для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням українською мовою / М. С. Вашуленко, С.Г. Дубовик, О.І.Мельничайко / за ред. М.С. Вашуленка. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2015. – 192 с.
7. Вільчинська Т. Морфемний і словотвірний аналіз у школі // Дивослово. – 2005. – №5. – С.22.
8. Захарійчук, М.Д. Українська мова: підруч. для 2 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням укр. мовою / М. Д. Захарійчук. – К.: Грамота, 2012. – 176 с.

9. Захарійчук, М.Д. Українська мова: підруч. для 3 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням укр. мовою / М. Д. Захарійчук, А.І. Мовчун. – К. : Грамота, 2015. – 185 с.
10. Захарійчук, М.Д. Українська мова: підруч. для 4 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. Д. Захарійчук, А.І. Мовчун. – К.: Грамота, 2015. – 191 с.
11. Кващук А. Будова слова в українській мові (у запитаннях і відповідях) // Українська мова і література в школі. – 2004. – №4. – С.65–68.
12. Кващук А. Вивчаємо словотвір // Дивослово. – 2005. – №6. – С.7.
13. Клименко Н. Словник афіксальних морфем української мови [Електронний ресурс] / Н.Клименко, Є.Карпіловська, В.Карпіловський, Т.Недозим. – К., 1997. – 441 с. Режим доступу до словника: [http://lib.movahistory.org.ua/Slov\\_afiksalnykh\\_morfem.pdf](http://lib.movahistory.org.ua/Slov_afiksalnykh_morfem.pdf)
14. Коваль Г.П. Методика викладання української мови: навчальний посібник для студентів педінститутів, гуманітарних університетів, педагогічних коледжів / Г.П.Коваль, Н.І.Деркач, М.М. Наумчук – Тернопіль: Астон, 2008. – 287с.
15. Лавренова М. Види мовного розбору в початкових класах // Початкова школа. – 2015. – №12. – С.6-10.
16. Лавренова М.В. Робота над словниковими словами Лавренова М.В. Робота над словниковими словами в початкових класах. Цікаві вправи та ігри для їх засвоєння /М.В.Лавренова. – Львів: Видавець ФОП Бадікова Н.О.2015. – 92 с.
17. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із українською мовою навчання. 1-4 класи.-К.»Освіта», 2012.-392 с.
18. Потоцька Т.Ф. Система роботи над розділом «Будова слова» в початкових класах: Методичний лист/Т.Ф.Потоцька. – /

[Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу:  
[http://ukped.com/statti/ teorija-navchannja/4761](http://ukped.com/statti/teorija-navchannja/4761)

19. Савицька В.П. Словотворча робота при вивченні теми «Будова слова» /В.П.Савицька, Л. Рощина/[Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://horting.org.ua/node/816>

Навчально-методичне видання

Лавренова М.В.

**ЦІКАВІ ЗАВДАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ  
МОВИ ДЛЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ  
(ПРАКТИКУМ)**

для студентів денної та заочної форми навчання  
напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта»

Тираж \_\_\_ пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до  
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів  
Видавничої продукції ДК № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 2017 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ,  
89600, м.Мукачево, вул.Ужгородська, 26